

Informacja dla sygnalistów dotycząca zgłoszeń zewnętrznych

Jeśli posiadasz informację o naruszeniu prawa, uzyskaną w kontekście związanym z pracą i dotyczy ona dziedzin, które są we właściwości Ministra Finansów – zgłoś ją niezwłocznie korzystając z poniższych kanałów!

Jak zgłosić naruszenie prawa?

Informację możesz zgłosić:

- mailowo na adres poczty elektronicznej – sygnalMF@mf.gov.pl;
- osobiście w gmachu Ministerstwa Finansów pod adresem ul. Świętokrzyska 12 w Warszawie:
 - a) ustnie,
 - b) w postaci papierowej;
- pocztą na adres: Ministerstwo Finansów 00-916 Warszawa ul. Świętokrzyska 12, z dopiskiem „Do rąk własnych Koordynatora ds. nieprawidłowości”.

Możesz w tym celu skorzystać z formularza zamieszczonego poniżej.

Ważne: Jeśli chcesz zgłosić informację o naruszeniu prawa osobiście w gmachu Ministerstwa Finansów, zadzwoń w dni robocze w godzinach od 8.15 do 16.15 pod numer telefonu 22 694 54 55, a osoba upoważniona do przyjmowania zgłoszeń umówi z Tobą termin spotkania.

Pamiętaj, aby w zgłoszeniu podać adres do kontaktu. **Zgłoszenia anonimowe nie będą rozpatrywane.** Brak adresu do kontaktu uniemożliwi nam wypełnienie obowiązków informacyjnych, dotyczących zgłoszenia oraz uzyskanie od Ciebie dodatkowych informacji związanych ze zgłoszeniem.

Jakie naruszenia prawa możesz zgłosić?

Naruszeniem prawa jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa, dotyczące obszarów wymienionych w art. 3 ust. 1 ustawy z 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów, tj.:

1. korupcji;
2. zamówień publicznych;
3. usług, produktów i rynków finansowych;
4. przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
5. bezpieczeństwa produktów i ich zgodności z wymogami;
6. bezpieczeństwa transportu;
7. ochrony środowiska;
8. ochrony radiologicznej i bezpieczeństwa jądrowego;
9. bezpieczeństwa żywności i pasz;
10. zdrowia i dobrostanu zwierząt;
11. zdrowia publicznego;

12. ochrony konsumentów;
13. ochrony prywatności i danych osobowych;
14. bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych;
15. interesów finansowych Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, jednostki samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej;
16. rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, w tym publicznoprawnych zasad konkurencji i pomocy państwa oraz opodatkowania osób prawnych;
17. konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela – występujące w stosunkach jednostki z organami władzy publicznej i niezwiązane z dziedzinami wskazanymi w pkt 1–16.

Pamiętaj! Jeżeli naruszeniu prawa można skutecznie zaradzić w ramach organizacji, w której jesteś zatrudniony/a lub pełnisz służbę i uważasz, że nie zachodzi ryzyko działań odwetowych, **zachęcamy Cię do dokonania zgłoszenia wewnętrznego.**

Zgłoszenie wewnętrzne jest najlepszym sposobem na przekazanie informacji osobom, które mogą przyczynić się do wczesnego i skutecznego wyeliminowania zagrożeń dla interesu publicznego. Chodzi o to, aby odpowiednie informacje docierały szybko do osób, które dysponują największymi możliwościami zbadania danego problemu oraz uprawnieniami do jego rozwiązania.

Kto może zgłosić naruszenie prawa?

Zgłoszenia może dokonać osoba, która posiada informację o naruszeniu prawa **uzyskaną w kontekście związanym z pracą.** Należy przez to rozumieć w szczególności:

- obecnego lub byłego pracownika lub funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej;
- pracownika tymczasowego;
- kandydata do pracy/służby, który uzyskał informację o naruszeniu prawa w procesie rekrutacji lub negocjacji poprzedzających zawarcie umowy;
- osobę świadczącą pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
- zleceniobiorcę/usługodawcę;
- osobę świadczącą pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy, w tym na podstawie umowy cywilnoprawnej;
- praktykanta, stażystę i wolontariusza.

Warunki objęcia ochroną sygnalisty

Z chwilą dokonania zgłoszenia uzyskujesz ochronę jako sygnalista, **pod warunkiem, że masz uzasadnione podstawy sądzić, że informacja będąca przedmiotem zgłoszenia jest prawdziwa** w momencie jego dokonywania oraz **stanowi informację o naruszeniu prawa.**

Przed dokonaniem zgłoszenia sprawdź - w zakresie, w jakim pozwalają na to okoliczności - czy informacja jest dokładna i wiarygodna. Ochrona przestanie Ci przysługiwać jeśli okaże się, że informacja wykazana przez Ciebie w zgłoszeniu jest nieprawdziwa.

Ochrona będzie Ci przysługiwać z chwilą:

- osobistego wręczenia zgłoszenia osobie upoważnionej do przyjmowania zgłoszeń,
- nadania przesyłki pocztowej w urzędzie pocztowym,
- oddania przesyłki do rąk kuriera,
- opuszczenia przez wiadomość elektroniczną serwera nadawczego poczty elektronicznej,
- zakończenia spotkania osobistego z osobą upoważnioną do przyjmowania zgłoszeń, w czasie którego ustnie przekazesz treść zgłoszenia.

Postępowanie z przyjętym zgłoszeniem

Twoje zgłoszenie zostanie poddane weryfikacji, pod kątem czy stanowi ono zgłoszenie w rozumieniu ustawy, w szczególności:

- czy zgłoszenie dotyczy naruszenia prawa w dziedzinie należącej do zakresu działania Ministra Finansów, wskazanej w art. 3 ust. 1 ustawy;
- czy jesteś sygnalistą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy;
- czy treść zgłoszenia wystarczająco uprawdopodobnia wystąpienie naruszenia prawa.

Po dokonaniu weryfikacji zostanie wybrany tryb postępowania ze zgłoszeniem zewnętrznym obejmujący:

- podjęcie działań następczych (m.in. przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, kontroli) przez pracowników komórki właściwej do spraw kontroli i przeciwdziałania nieprawidłowościom i/lub inną właściwą komórkę organizacyjną Ministerstwa;
- przekazanie zgłoszenia organowi publicznemu właściwemu do podjęcia działań następczych, w przypadku gdy zgłoszenie zewnętrzne dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania Ministra;
- przekazanie zgłoszenia jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Finansów lub przez niego nadzorowanej z wyjątkiem jednostki organizacyjnej, której dotyczy zgłoszenie zewnętrzne - w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego;
- niepodejmowanie dalszych działań, w szczególności, gdy:
 - a) zgłoszenie nie dotyczy naruszenia prawa,
 - b) brak wystarczającego uprawdopodobnienia wystąpienia naruszenia prawa,

- c) zgłoszenie dotyczy sprawy będącej przedmiotem wcześniejszego zgłoszenia przez Ciebie lub innego sygnalistę i nie zawarto w nim istotnych nowych informacji na temat naruszeń prawa w porównaniu z wcześniejszym zgłoszeniem zewnętrznym.

Na dane kontaktowe, które wskażesz w zgłoszeniu, w terminie 7 dni otrzymasz potwierdzenie jego przyjęcia.

Wyjaśnienie informacji będącej przedmiotem zgłoszenia lub przedstawienie dodatkowych informacji

Zarówno na etapie wstępnej weryfikacji zgłoszenia jaki i w trakcie działań następczych możemy zwrócić się do Ciebie, o wyjaśnienia lub dodatkowe informacje, które mogą być w Twoim posiadaniu.

Dodatkowe informacje będziesz mógł dostarczyć za pośrednictwem następujących kanałów:

- mailowo na adres poczty elektronicznej – sygnalMF@mf.gov.pl;
 - a) osobiście,
 - b) ustnie,
- w postaci papierowej pod adresem ul. Świętokrzyska 12 w Warszawie;
- pocztą na adres: Ministerstwo Finansów 00-916 Warszawa ul. Świętokrzyska 12, z dopiskiem „Do rąk własnych Koordynatora ds. nieprawidłowości”.

Jeżeli sprzeciwisz się przesłaniu żądanych wyjaśnień lub dodatkowych informacji lub ich przesłanie może zagrozić ochronie poufności Twojej tożsamości, odstąpimy od żądania wyjaśnień lub dodatkowych informacji.

Informacja zwrotna

Informacja zwrotna to informacja na temat planowanych lub podjętych działań następczych i powodów takich działań. Działaniami takimi może być, np. wszczęcie postępowania kontrolnego, postępowania wyjaśniającego.

Informację zwrotną otrzymasz, w terminie nieprzekraczającym 3 miesiące od dnia przyjęcia zgłoszenia zewnętrznego, a w uzasadnionych przypadkach w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia jego przyjęcia.

Przekażemy Ci również informację o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego, wszczętego na skutek zgłoszenia zewnętrznego, w której wskażemy, czy doszło bądź nie do naruszenia prawa.

Informacja zwrotna oraz informacja o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego zostanie Ci przekazana na adres do kontaktu, który podałeś.

Zasady poufności

Dane sygnalisty podlegają szczególnej ochronie i są przetwarzane tylko przez osoby upoważnione. Osoby te są obowiązane do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, które uzyskały w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń wewnętrznych, oraz podejmowania działań następczych, także po ustaniu stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, w ramach którego wykonywały tę pracę.

Procedura przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, podejmowania działań następczych przez Ministra Finansów oraz przetwarzania danych osobowych dotyczących tych zgłoszeń uniemożliwiają uzyskanie dostępu do informacji nieupoważnionym osobom, a także zapewniają ochronę poufności tożsamości sygnalisty oraz osoby, której dotyczy zgłoszenie.

Ochrona przed działaniami odwetowymi

Wobec sygnalisty nie mogą być podejmowane działania odwetowe, polegające w szczególności na:

- odmowie nawiązania stosunku pracy
- wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy
- niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony - w przypadku, gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa
- obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę
- wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu
- pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń
- przeniesieniu na niższe stanowisko pracy
- zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych
- przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty
- niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy
- negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy
- nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze
- przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu
- mobbingu
- dyskryminacji
- niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu
- wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe

- nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania
- działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego
- spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
- wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.

Działaniem odwetowym z powodu zgłoszenia lub ujawnienia publicznej informacji jest także próba lub groźba zastosowania jednego z wyżej wymienionych działań.

Zakaz działań odwetowych stosuje się odpowiednio:

- do osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej pomagającej sygnaliście lub z nim powiązanej, w szczególności takiej, która go zatrudnia
- do osoby pomagającej w zgłoszeniu oraz osoby powiązanej z sygnalistą.

Zgłaszanie działań odwetowych

Działania odwetowe możesz zgłosić za pośrednictwem następujących kanałów:

- mailowo na adres poczty elektronicznej – sygnalMF@mf.gov.pl;
- z wykorzystaniem formularza zamieszczonego na stronie intranetowej Ministerstwa;
- pocztą na adres: Ministerstwo Finansów 00-916 Warszawa ul. Świętokrzyska 12, z dopiskiem „Do rąk własnych Koordynatora ds. nieprawidłowości”.

Dodatkowe środki ochrony

Przepisy przewidują dodatkowe środki ochrony sygnalisty, między innymi:

- prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienie w przypadku sygnalisty, wobec którego dopuszczono się działań odwetowych. Minimalna wartość odszkodowania została określona w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszanego do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.
- zgłoszenie dokonane przez sygnalistę nie może być podstawą odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odpowiedzialności za szkodę, pod warunkiem że sygnalista miał uzasadnione podstawy sądzić, że zgłoszenie lub ujawnienie publiczne jest niezbędne do ujawnienia naruszenia prawa zgodnie z ustawą.

- postanowienia umowne, które bezpośrednio lub pośrednio wyłączają albo ograniczają prawo do dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego lub przewidują stosowanie środków odwetowych, są nieważne.

Warunki, na jakich sygnalista jest chroniony przed ponoszeniem odpowiedzialności za naruszenie poufności, zgodnie z art. 16 ustawy o ochronie sygnalistów

1. Dokonanie zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nie może stanowić podstawy odpowiedzialności, w tym odpowiedzialności dyscyplinarnej lub odpowiedzialności za szkodę z tytułu naruszenia praw innych osób lub obowiązków określonych w przepisach prawa, w szczególności w przedmiocie zniesławienia, naruszenia dóbr osobistych, praw autorskich, ochrony danych osobowych oraz obowiązku zachowania tajemnicy, w tym tajemnicy przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem art. 5, pod warunkiem że sygnalista miał uzasadnione podstawy sądzić, że zgłoszenie lub ujawnienie publiczne jest niezbędne do ujawnienia naruszenia prawa zgodnie z ustawą.
2. W przypadku wszczęcia postępowania prawnego dotyczącego odpowiedzialności, o której mowa w art. 16 ust. 1, sygnalista może wystąpić o umorzenie takiego postępowania.
3. Uzyskanie informacji będących przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego lub dostęp do takich informacji nie mogą stanowić podstawy odpowiedzialności, pod warunkiem, że takie uzyskanie lub taki dostęp nie stanowią czynu zabronionego.

Zasady przetwarzania danych osobowych

1. Ochrona poufności

Administrator zapewnia, że dostęp do danych osobowych sygnalisty uzyskują tylko osoby upoważnione.

2. Zgoda na ujawnienie tożsamości

Sygnalista może wyrazić zgodę na ujawnienie danych osobowych umożliwiających ustalenie jego tożsamości. W przypadku wyrażenia zgody przez sygnalistę, administrator będzie informował osoby wskazane w zgłoszeniu o podaniu ich danych przez sygnalistę (w ramach realizacji obowiązku informacyjnego z art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, z późn. zm., str. 1) - dalej RODO lub w ramach realizacji przez te osoby prawa dostępu do danych osobowych.

3. Wyjątek dotyczący zgody

Zgoda sygnalisty nie jest wymagana w sytuacji, gdy ujawnienie jest koniecznym i proporcjonalnym obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa w związku

z postępowaniami wyjaśniającymi prowadzonymi przez organy publiczne lub postępowaniami przygotowawczymi lub sądowymi prowadzonymi przez sądy, w tym, w celu zagwarantowania prawa do obrony przysługującego osobie, której dotyczy zgłoszenie.

Przed takim ujawnieniem danych osobowych sygnalisty, właściwy organ publiczny lub właściwy sąd powiadamia o tym sygnalistę, przesyłając w postaci papierowej lub elektronicznej wyjaśnienie powodów ujawnienia jego danych osobowych, chyba że takie powiadomienie zagrozi postępowaniu wyjaśniającemu lub postępowaniu przygotowawczemu lub sądowemu.

4. Niezbędność i minimalizacja

Podmiot publiczny przetwarza dane osobowe w minimalnym zakresie, tj. niezbędnym do przyjęcia zgłoszenia lub podjęcia ewentualnego działania następczego.

5. Przechowywanie i usuwanie danych

Podmiot prawny przechowuje dane osobowe, które przetwarza w związku z przyjęciem zgłoszenia lub podjęciem działań następczych oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem przez okres 3 lat po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie zewnętrzne do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych lub zakończono działania następcze lub po zakończeniu postępowań zainicjowanych tymi działaniami. Po tym czasie dane osobowe są usuwane, chyba że dokumenty związane ze zgłoszeniem stanowią część akt postępowań przygotowawczych lub spraw sądowych lub sądowno-administracyjnych.

Administrator zbiera tylko dane niezbędne. Dane niemające znaczenia dla zgłoszenia, nie są zbierane. Dane przypadkowo zebrane są niezwłocznie usuwane, nie później niż do upływu 14 dni od momentu ustalenia, że nie są niezbędne.

6. Informowanie osób wskazanych w zgłoszeniu

Administrator informuje osoby wskazane w zgłoszeniu lub osoby, których dotyczy zgłoszenie, na podstawie art. 14 RODO, o zasadach przetwarzania ich danych osobowych, z wyłączeniem informacji o źródle danych osobowych, chyba, że sygnalista nie spełnia warunków wskazanych w art. 6 ustawy albo wyraził wyraźną zgodę na ujawnienie swojej tożsamości.

7. Ograniczenie w realizacji prawa dostępu do danych osobowych

Administrator realizuje prawo dostępu do danych osobowych osób wskazanych w zgłoszeniu lub osób, których dotyczy zgłoszenie, z wyłączeniem informacji o źródle danych osobowych, chyba, że sygnalista nie spełnia warunków wskazanych w art. 6 ustawy albo wyraził wyraźną zgodę na ujawnienie swojej tożsamości.

8. Przechowywanie danych osobowych w zakresie zgłoszeń zewnętrznych

Dane osobowe przetwarzane w związku z przyjęciem zgłoszenia zewnętrznego oraz dokumenty związane z tym zgłoszeniem są przechowywane przez Rzecznika Praw Obywatelskich przez okres 12 miesięcy po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym przekazano zgłoszenie zewnętrzne do organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych. Po tym czasie dane osobowe są usuwane, chyba że dokumenty związane ze zgłoszeniem stanowią część akt postępowań przygotowawczych lub spraw sądowych lub sądowno-administracyjnych.

9. Zasady ochrony danych osobowych

Administrator zapewnia, że dane osobowe będą:

- 1) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i przejrzysto (zasada zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości z art. 5 ust. 1 lit. a RODO),
- 2) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami (zasada ograniczenia celu z art. 5 ust. 1 lit. b RODO),
- 3) adekwatne, stosowne, ograniczone do tego co niezbędne (zasada minimalizacji z art. 5 ust. 1 lit. c RODO),
- 4) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane (zasada prawidłowości z art. 5 ust. 1 lit. d RODO),
- 5) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy niż niezbędny do celów przetwarzania (zasada prawidłowości z art. 5 ust. 1 lit. e RODO),
- 6) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych (zasada integralności i poufności z art. 5 ust. 1 lit. f RODO).

10. Realizacja obowiązku informacyjnego wobec sygnalisty – patrz Klauzula RODO (Załącznik do zarządzenia).

Pamiętaj! Minister Finansów przyjmuje zgłoszenia, które dotyczą dziedzin będących w jego właściwości. Zgłoszenia dotyczące innych obszarów, prześlij do właściwego organu publicznego lub Rzecznika Praw Obywatelskich.

Dane kontaktowe do Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

800 676 676 - połączenie bezpłatne z telefonów stacjonarnych oraz komórkowych

(22) 551 77 91 połączenie płatne zgodnie z cennikiem operatora